

REPLACE – Preporuke za poboljšanje zakonodavnog okvira za energetska tranziciju u Sjeverozapadnoj Hrvatskoj

Od studenog 2019. do travnja 2023. godine, projekt EU - [REPLACE](#) je pružio podršku kućanstvima u zamjeni starih, neučinkovitih uređaja za grijanje modernim, čistim i klimatski prihvatljivijim sustavima grijanja koji su udobniji i otporniji. U kontekstu energetske i klimatske krize, iznimno je važno osigurati energetske sustave koji se temelje na obnovljivim izvorima energije, koji su dostupni u blizini, umjesto da se koriste fosilna goriva uvezena iz nedemokratskih država. To je važno za slobodna društva.

Ovaj dokument daje preporuke za političko djelovanje na hrvatskom tržištu grijanja. Projektni partner, Regionalna energetska - klimatska agencija Sjeverozapadne Hrvatske, koristeći rezultate projekta, pomogla je u procesu toplinske tranzicije.

Kontakt: Martina Krizmanić Pećnik (mkpecnik@regea.org)

Izazovi i rješenja za Sjeverozapadnu Hrvatsku:

- U urbanim područjima postoji mnogo **instalatera sustava prirodnog plina** koji bi se trebali **brzo prekvalificirati** u prikladne koncepte za zelene tehnologije grijanja.
 - U tu svrhu potrebni su odgovarajući daljnji formati osposobljavanja i mjere.
- Potrebno je učiniti **opis posla** instalatera i dimnjačara **atraktivnijim**
 - prikladan marketing u cijeloj zemlji (imidž s obzirom na važnost energetske tranzicije itd.) i
 - prikladne mjere za privlačenje mlađih osoba u zanimanja i obrte potrebne za prelazak na čistu energiju, kao što su instalateri i proizvođači, putem programa osposobljavanja i poticaja za izgradnju kvalificirane radne iz obnovljivih izvora energije u sektoru grijanja i hlađenja
- Potrebno je **uspostaviti nacionalnu platformu za mapiranje topline** kako bi se utvrdili neučinkoviti sustavi grijanja i hlađenja
 - Mnoga kućanstva u ruralnim naseljima koja se suočavaju s energetska siromaštvom, ova platforma mogla bi lako identificirati područja koja zahtijevaju ciljane intervencije i potporu.
 - podizanje svijesti javnosti o potencijalnim uštedama energije i nižim računima za energiju koji se mogu postići zamjenom kotlova putem platforme
- Postoji **nedostatak opreme za bušenje** geotermalnih toplinskih crpki
- **Visoka početna ulaganja** opći su problem za sve više kućanstava.
 - stoga je potrebno razviti više ponuda koje će smanjiti ovu prepreku, primjerice, kroz modele obročnog plaćanja ili putem ugovora o energetska učinku

- Također postoji potreba za **trajno otvorenim natjecajima** za sufinanciranje sustava grijanja na obnovljive izvore energije za građane
 - Ti natjecaji bi zamijenili trenutni sustav periodičnih natječaja koji se procjenjuju na temelju brzine prijave. Na taj način bi se stvorila dosljedna i pravedna prilika za sve građane da se kandidiraju i dobiju sufinanciranje za svoje investicije u obnovljive izvore energije za grijanje.
- U budućnosti **će biti potrebno razviti rješenja koja će smanjiti rizik povezan s povećanjem cijena tekućih troškova za održavanje čistih sustava grijanja.**
 - Prikladne ponude za dugoročnu cjenovno stabilnu opskrbu električnom energijom za toplinske crpke
 - Uvesti obvezno planiranje toplinske energije na lokalnoj razini
 - Zamjena ili poboljšanje postojećeg sustava pripreme tople vode u kućanstvu visoko učinkovitim sustavom

Daljnje preporuke i rješenja za Sjeverozapadnu Hrvatsku

- Kako bi se potaknuo rast investicija u sunčane elektrane do 50 kW, trebalo bi omogućiti besplatno ulaganje bez plaćanja PDV-a, čime bi se dodatno osigurao poticaj u iznosu od 20%. Za uspješnu primjenu ove mjere, potrebno je pojednostaviti sve procedure za građane, kako bi im se olakšalo prijavljivanje i korištenje ovog poticaja te kako bi se potaknuo val novih investicija u ove vrste obnovljivih izvora energije.
- Jedno od mogućih rješenja za uravnoteženje cijena električne energije za sve kategorije potrošača je postupna deregulacija tijekom razdoblja od otprilike tri godine ili prema drugom odgovarajućem vremenskom okviru. Sustav bi imao za cilj osigurati pravedan i jednak pristup određivanju cijena električne energije za sve građane, dok bi se istovremeno omogućilo tržišnim silama postupno snižavanje cijena i promicanje tržišnog natjecanja među pružateljima usluga. Na taj bi se način postigao uravnoteženiji i transparentniji sustav cijena električne energije, koji bi koristio svim kategorijama potrošača.
- Kako bi se suvlasnike zgrada potaknulo na obnovu zgrada bez oslanjanja na nacionalna bespovratna sredstva i bespovratna sredstva EU-a, potrebna je sveobuhvatna usluga na jednom mjestu kako bi im se pružile sve potrebne informacije i resursi.

Projekt REPLACE financira se iz programa Europske unije za istraživanje i inovacije Obzor 2020. u okviru sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava br 847087.

Izjava o odricanju odgovornosti: Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost autora i ne odražava stajališta Europske komisije.

Ni Europska komisija ni bilo koja osoba koja djeluje u ime Komisije nisu odgovorne za upotrebu ovdje sadržanih informacija.